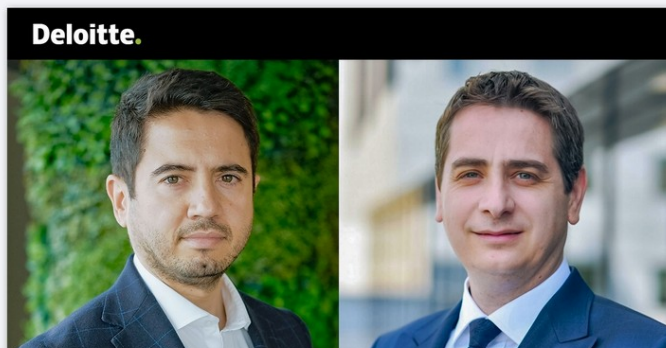

Studiu Deloitte: Costurile tranziției energetice s-ar putea diminua cu aproape un sfert cu ajutorul instrumentelor de reducere a riscurilor pentru proiectele „verzi”

Costurile cumulate ale tranziției energetice la nivel global, estimate la 200 de trilioane de dolari până în 2050, s-ar putea diminua cu aproape 25% apelând la instrumente de reducere a riscurilor (*de-risking*) și facilitând, astfel, metode noi, inovatoare de finanțare și refinanțare a proiectelor „verzi”, arata [studiul Deloitte „Financing the Green Energy Transition. Innovative financing for a just transition”](#).

Investițiile prioritare în cadrul tranziției – parcuri solare și eoliene, capacitați de stocare, tehnologii de obținere a hidrogenului verde prin electroliza, electrificare, captarea și stocarea carbonului ș.a. – sunt percepute ca având **riscuri semnificativ mai mari decât corespondentele cu baza fosila**, ceea ce, potrivit raportului, se reflecta direct în **creșterea costurilor de capital**, afectând **eficiența financiară și atractivitatea proiectelor „verzi”**.

Studiul identifica **patru categorii de riscuri cu impact asupra costurilor de capital**. Cele mai mari sunt **riscurile macro**, care se refera la starea de incertitudine cauzata de factori politici sau de reglementari și proceduri deficitare și care pot genera între 40% și 90% din costurile de capital ale proiectelor de energie regenerabila, de exemplu. Acestea sunt urmate de **riscurile de piața** (apetența pieței pentru proiecte, venituri, competitivitatea costurilor), cu o pondere de până la 20% din costurile de capital în cazul proiectelor din state cu economii în curs de dezvoltare. Ponderi mai reduse au **riscurile tehnice**, care țin de întârzieri sau depășiri ale bugetelor în cadrul proiectelor, de sub-performața ș.a., respectiv **riscurile financiare** (accesul la capital). Suplimentar acestor patru categorii, studiul arata ca **subestimarea beneficiilor climatice, de mediu și de sanatate publica** ale proiectelor „verzi” au, la rândul lor, un aport la percepția excesiva a riscurilor, deci la creșterea costurilor de capital.

„Facilitarea investițiilor în proiecte *green* ramâne o preocupare de actualitate, esențială pentru accelerarea tranziției energetice și a decarbonării economiilor, în general. În piețele mari, care se afla în faze mai avansate ale acestui parcurs, riscurile se situeaza deja pe o panta descendenta, conducând la scaderea costurilor de capital ale proiectelor, deci la încurajarea investitorilor și a creditorilor; de altfel, la nivel global, segmentele-pionier ale tranziției, solarul și eolianul, și-au redus în ultimii 15 ani costurile inițiale cu 80%, respectiv cu 40%. Este un efect al experienței și al integrării treptate a lecțiilor învățate, care creeaza predictibilitate în proiecte și în piețe și atenuaza percepția riscurilor. Studiul recomanda o serie de masuri strategice de diminuare a riscurilor de implementare a tehnologiilor emergente, pentru ca acestea sa aiba șansa sa-și demonstreze viabilitatea comerciala pe termen mediu și lung, și subliniaza faptul ca mixul de masuri trebuie sa țina cont de contextul de piața, precum și de gradul de maturitate al tehnologiilor”, a declarat **Ovidiu Popescu, Partener, Deloitte România, Lider al practicilor de energie și sustenabilitate**.

Printre soluțiile propuse de studiu se numara folosirea unor **instrumente de informare**, adica strategii și taxonomii accesibile tuturor părților interesate și menite sa ofere stabilitate și predictibilitate piețelor, a unor

instrumente de reglementare și control, între care cele mai importante sunt standardizarea procesului de obținere a licențelor și planificarea efectelor în rețele, a **instrumentelor economice și de piața**, cum ar fi facilități fiscale, politici de sprijin, contracte *offtake* ș.a., care să crească apetitul dezvoltatorilor și al investitorilor, precum și a **instrumentelor financiare** – granturi, subsidii, garanții și asigurări, credite concesionale ș.a. Studiul precizează ca, în multe dintre cazuri, aceste instrumente sistematice nu pot elimina complet riscurile percepute ale unui proiect „verde”, astfel ca apare necesitatea unor **instrumente de transfer de risc**, asimilate *blended finance*, create prin colaborarea surselor de capital, în special în tandemul public-privat, care pot contribui la reducerea costurilor actuale ale energiei regenerabile cu până la 35%.

„Ecosistemul *green finance* este format din diferite tipuri de actori, cu obiective și constrângeri diverse – dezvoltatori, investitori, finanțatori ș.a., influențați puternic de evaluările de risc. Nu întâmplător, la nivel global, sursele publice, care operează cu criterii de risc mai flexibile, sunt încă motorul finanțării «verzi», cu o contribuție de aproape jumătate din investițiile în energie regenerabilă în 2021 și 2022, conform datelor Climate Policy Initiative din 2023. Potrivit studiului, viitorul acestui ecosistem ar trebui să însemne, pe lângă măsurile de reducere a riscurilor, o responsabilizare a actorilor și un exercițiu constant și colectiv de învățare financiară (*financial learning*), care va facilita în timp diversificarea instrumentelor de finanțare și care, în Germania, de exemplu, a contribuit la scăderea cu peste 4% a costurilor de capital ale instalațiilor fotovoltaice și eoliene doar între 2005 și 2017”, a declarat **Radu Dumitrescu, Partener Coordonator Consultanța Financiară, Deloitte România.**

Raportul atribuie și roluri în implementarea și corelarea instrumentelor și măsurilor recomandate – *de-risking*, *blended finance* și *financial learning*. **Investitorii și creditorii** trebuie să evolueze spre integrarea obiectivului decarbonizării în strategiile lor și spre elaborarea unor criterii pertinente de evaluare a riscurilor climatice. Astfel, fondurile de pensii, bancile, companiile de asigurare și alți investitori mari sunt determinanți în misiunea de a crește fluxurile de capital din piețele „verzi” de la miliardele din prezent spre cele aproximativ **7 trilioane de dolari necesare anual la nivel global**, potrivit studiului, pentru atingerea obiectivelor 2050. **Autoritățile de reglementare** au un rol central în stabilirea liniilor directoare ale tranziției, în asigurarea unui mediu investițional predictibil și atractiv, precum și în exploatarea *financial learning* prin integrarea lecțiilor învățate în politicile publice. **Bancile de dezvoltare** pot contribui prin calibrarea soluțiilor de *blended finance* și prin facilitarea mecanismelor de refinanțare la scară largă. În fine, **organizațiile internaționale**, precum ONU și formatele regionale cu atribuții în domeniul combaterii schimbărilor climatice, au misiunea de a crea o așa-zisă „**noua ordine mondială în energie**” (*new energy world order*), în care elementele vitale ale tranziției – informație, strategie, tehnologie – să circule, să fie evaluate și tranzacționate liber, echitabil și eficient.